

Prodaje se: u Beogradu i u krajevima zaposjednutim od carsko i kraljevskih četa po cijeni od 6 h u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od 8 hel. izvan ovog područja 12 „ Oglasi po cijeniku.

Pretplata: za 1 mjesec u Beogradu i u krajevima zaposjednutim od carsko i kraljevskih četa K 1:50 u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji K 2:40 izvan ovog područja K 3:—

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. 10. Telefon broj 67. Uprava, primanje oglasa i preplate: BEOGRAD, Čubrina ulica 3.

RATNI IZVJEŠTAJI.

Izveštaj austro-ugarskog generalnog stožera.

K. B. Beč, 16. marta.

Rusko bojište:

Nastupilo je povišeno obostrano topničko djelovanje kod vojska Pflanz-Baltina i kod vojne skupine Böhm-Ermolli. Sjeveroistočno od Kozlova, na Strypi odbile su naše čete ruske napade.

Talijansko bojište:

Jučer su Talijani na Soči slabije navaljivali. Topništvo je osuđeno dva snažnija neprijateljska napada protiv Podgore. Na sjevernim obroncima Sv. Martina odbijen krvavo napad neprijatelja. Topničke borbe traju često i u noć. Na Koruškoj granici topovska paljba.

Jugoistočno bojište:

Nema osobitih događaja.

Zamjenik glavara generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Izveštaj njemačkog vojnog vodstva.

Berlin, 16. marta.

Zapadno bojište:

U Flandriji, osobito u blizini obale, razvio se je žestok topnički boj. Isti se je boj razvio i u okolici Roye-a i Ville-aux-Bois (sjeveroistočno od Reimsa). U Champagni su Francuzi nakon jake topničke pripreme posve uzaludno napadali položaje južno od St. Souplet-a i zapadno od ceste Somme-Pij Souaën, kod čega su izgubili vrlo mnogo ljudi. Zarobili smo 2 časnika, 150 neranjenih vojnika i dvije mašinske puške. Pokušaji neprijatelja, da uzme položaje „Roter Mann“ i šnmske položaje sjeveroistočno od njih, odmah su u zametku ugušeni. Između Maase i Mosele nije se stanje promijenilo. Južno od Nieder-Aspacha provalile su naše izvidnice u neprijateljske položaje, razorile su utvrđenja, pa su učinili nekoliko zarobljenika.

Kod borbi u vazduhu srušen je jugoistočno od Beine (u Champagni) jedan neprijateljski aeroplan. Putnici su izgoreli. Neprijateljski aeroplani prošle noći ponovili svoje napade na njemačke bolnice u Labry-u (istočno od Conflans-a). Prvi puta su napali u noći na 13. marta. Vojne štete nema. Od građanstva je jedna žena teško, a jedna žena i dvoje djece lako ranjeno.

Istočno bojište:

Bili su na više mjesta fronta izvidnički bojevi. Inače nema osobitih događaja.

Balkansko bojište:

Ništa novoga.

Vrhovno vojno vodstvo.

Izveštaj turskog glavnog stana.

K. B. Carigrad 16. marta

„Agence telegraphique Milli“ javlja:

15. marta: Četiri neprijateljske krstarice i dvije topovnjače izbacile su 13. i 14. marta u raznim razmacima vremena nekoliko metaka na okolinu Teke-Burun. Protiv-vatrom našeg topništva bile su primorane, da se najbrže povuku prema Imbrosu. U blizini pristaništa Akbaha jedan neprijateljski aeroplan bacio je 14. marta nekoliko bombi. Sve su one pale u more. Dva kilometra od Suezkog kanala oborili smo jedan neprijateljski aeroplan. Oni koji su u njemu bili, pobjegli su.

Na ostalim frontovima nije se ništa značajno dogodilo.

Ponovna njemačka ofenziva.

Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.

Berlin, 16. marta.

Kako „Lokalanzeiger“ saopštava javlja „Agence Havas“: Poslije trodnevnog mira preduzeta je ofenziva u utokak kod Verduna sa udvostručenim naporom. Otpočeo je treći čin borbe. Protivnik je pokušao, da između Betvineourta i Cumiere osvoji vis, koji označava u francuskoj odbrambenoj liniji krajnji stub. Po prethodnom bombardovanju sa teškim topovima preduzela je njemačka pješadija snažne napade i utvrdila se na dva mjesta. Na drugim su frontovima Nijemci odbačeni. Zapadno od Maasa održavali su Nijemci jaku kano-nadu, da francuske čete zadrže.

Opšti francuski uzmak.

Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.

Rotterdam, 16. marta.

„Daily Mail“ saopštava: Francuski je generalni stožer zaključio, za slučaj daljeg trajanja ogorčenog njemačkog napada narediti opšti pokret povlačenja, kao preteču zauzimanja novih položaja oko Verduna i Reimsa.

Ruska zvijerstva.

Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.

K. B. Carigrad, 16. marta.

Kako se govori, ruska je stala ofenziva iza Erzeruma. Kavkaski Jermeni, koji se priključile Rusima, isjekli su po zauzeću Erzeruma sve u okolini nalazeće se Muslimane: starce, žene i djecu na zvijerski način.

Nov zločin nad srpskim narodom.

„Beogradske Novine“ dobile su sliedeći brzojav:

„Nea Himeras“, odlični list grčke vlade i „Patris“, glavni organ Venizelosoze stranke, donijeli su nedavno vijest iz Soluna odnosno iz Lerina, da srpski vojnici, koji se vraćaju svojim kućama, dobijaju od austro-ugarskih vlasti novaca i sjeme za usjev. „Nea Hellas“, bijesni organ entente, objavio je na to slijedeći odgovor: Srpski konsulat u Ateni, da bi spriječio povratak srpskih porodica na osnovu obećanja austro-ugarskih vlasti da, će im se ukazati pomoć i dati sjeme za usjev, izdao je svim Srbima, koji se nalaze u Grčkoj, putne isprave za Krf. Porodice tih putnika biće prenijete u Francusku.

Udruženje iz Srbije pobjeglih ministara i skupštinskih poslanika, koji se još neprekidno nazivaju kraljevska srpska vlada, ponovo su u svojoj bijesnilom zaslijepjenoj mržnji učinili pravедno stvar jednu veliku uslugu. Juče smo mi donijeli objavu francuske vlade, prema kojoj se svi Srbi, koji u Francuskoj žive, pod pretnjom stroge kazne, imaju prijaviti rekrutnoj komisiji. Na osnovu te objave, čiju autentičnost ne može ni sam Pašić pobiti, mi smo dokazali u kakvo će ropstvo baciti srpski narod njegov bivši kralj i njegova vlada. Sinovali Srbije moraju se na francuskom zemljištu boriti za Francusku stvar. Ovo je vrhunac i ententa, koja je u nasilju prema malim narodima doista do sad činila sve što se samo zamisliti, daje poslije ovog novog sramnog djela — jer guranje srpskih podanika u francusku vojnu službu nije ništa drugo nego sramno djelo — neće biti u stanju, da više ni sama sebe nadmaši.

Medjutim izgleda, da tako zvana srpska vlada nalazi, da nije još dovoljno težak jarug, koji je nametnula ententa srpskom narodu, pa s toga mora, da mu svojom sopstvenom vlasnošću poveća teret njegovih stradanja. Ona primorava srpske porodice, koje su zavedene od Pašića pobjegle sa svoga ognjišta, da ostanu i dalje u tuđini i sprečava im povratak u domovinu nesavjesnim smicalicama. Ovdje vladaju sada austro-ugarske vlasti i one znaju samo jedan cilj, da savladajući smetnje, koje ratno stanje sobom donosi, u teško napačenoj zemlji ponovo povrate redovne prilike. Narod, koji je ili ostao bio na svome domu ili se vratio iz Crne Gore i Arbanije, priznaje sve to i trudi se, da vlastima olakša njihov teški posao. U njegove se grudi postepeno vraća osjećaj bezbjednosti i on izlazi c. i k. vlastima sa sve većim povjerenjem u susret.

To, razumije se, ne godi bivšim

srpskim vlasnicima, pa im je svako sredstvo dobro, da Srbe, koji su još u njihovoj vlasti zadrže, da se ne vraćaju svojim domovima, da tamo ne bi uvidili razliku između jučerašnjice i današnjice. Jučerašnjica je bila nesavjesna politika jedne klike, koja je jedino vodila računa o održanju i povećanju svoje moći. Današnjica je ozbiljan i častan rad časnika i činovnika jedne u istini kulturne države. Jučerašnjica znači podbadaanje i zavodjenje, današnjica razbudjivanje i poredak. Da će se Pašić i njegove pristalice, radikali, pokloniti prema toj promjeni stvari, nije, prema njihovoj političkoj prošlosti, ni očekivati. Pa neka ostanu tamo, gdje su. Zemlja, koju su oni u nesreću bacili, ne treba ih, ona je danas, kao od nekog teškog pritiska oslobođena, danula dušom. Ali što oni i u tuđini produžuju, da umnožavaju nevolje svoga naroda — protivu toga se mora najstrožije protestovati. U ime srpskog naroda! U ime čovječanstva!

Treba samo pomisliti šta to znači: srpski konsulat u Ateni šalje srpske porodice, koje se u Grčkoj nalaze, na Krf. Šta će one tamo? Od čega će živjeti? Zar ne znači to, slati te bjednike tamo da pomru od gladi? Petar Karagorgjević, Pašić i sve njihove pristalice pobjegli su u mjesta, gdje doista neće ni u čemu oskudjevati. Patriotizam tih ljudi ide kroz njihove džepove i njihov stomak. Među tim svima drugima, koji su slijedeći i njihovim zavodjačkim rječima otišli u tuđinu, ne daje se da se vrata svojim domovima, pa da tamo pod pravičnom i častnom upravom otpočnu nov život. Njih i dalje gone u neizvjesnost bjede, a njihovi domovi stoje i dalje pusti, a polja neobrađena.

Novo borbe na Soči.

Put Brianda u Rim izgleda da će ipak donijeti svoj plod. Od 13. t. m. počinju Talijani opet nešto življi rad na svom glavnom frontu, te se neće pogriješiti, ako se ova iznenadna radljivost Čadorne dovede u vezu sa zabavama, koje je francuski ministar pjeđsjednik sa svojim talijanskim drugom imao pri raznim ručkovima u Rimu. Možda Talijani svojom novom ofenzivom na Soči smjeraju da zadrže Kövessovu pojavu, koja je već bacila svoju pijesnicu na Valonu.

Ponovo čitamo s dana na dan da Talijani uzaludno napadaju Tolminku mošuu branu, da su kod Plava odbijeni, da opet udaraju protiv glavnih oslonih tačaka goričkih položaja, podgoričkih visova i protiv brda Sv. Martina, da im negdje ispadne za rukom da dopru u rovove svojih protivnika, ali da se iz njih brzo izbacuju s teškim gubicima. Stara

igra. Talijani su od posljednje bitke na Soči, novembra mjeseca, imali dovoljno vremena, da u opšte sve svoje praznine popune, te sad oni tu svoju staru igru otpočnu novim snagama. Ali ni austro-ugarska vojna uprava nije uzaludno propustila vrijeme. Svi položaji, koji su u minulim borbama pretrpili štete, ponovo su opravljeni i pojačani, a vojska koja ih je branila, potpuno se oporavila i s najvećim raspoloženjem čeka na nove borbe. Prema iskustvima posljednjih borbi na Soči može se izreći puna nada, da će se ova nova borba na Soči, po tačnom računu šesta, završiti kao i one ranije, punim porazom Talijana.

Stanje u Srbiji i novinarstvo entente.

Laži i poluistine

Jesenašnja pobjedoosna ofenziva, koja je slomila Srbiju, uništila je ententi snagu odbrane, tog dragocenog faktora. U ime sadašnjosti isposlala je ona lažnoj kompaniji novinarske organizacije nov i vrlo zahvalan materijal, da obmane svijet nečuvanim bajkama grozote o varvarstvu austro-ugarskih četa u Srbiji. Rasturivanje tih bestidnih laži rukovodio je, naravno, na Krfu etablirani srpski dopisni ured kome vjerno sekundnuju Agencije Havas, Reuter, Stefani, Westnik, i još kako li se već ne zovu. Ali kako djelovanje te kampanje nije zadovoljilo organizatore, to je ta larmadžijska služba centralisana i sada se zove postaja Zürich, gdje se s nedelje u nedjelju podgrivaju izveštaji o jezovitom režimu u Srbiji, koji se zatim pretovarivaju u stupce novinarske, koje se entente stavljaju na raspoloženje. Uvijek je ista pjesma: „Austro-ugarske vlasti upropastiće zemlju, one ništa ne čine, da nevolju narodu ublaže i hladnokrvno gledaju, kako dnevno stotinama od gladi umiru. Oni će postići cilj, da sav srpski narod umište“.

Ali ima ljudi iz neutralnih i neprijateljskih država koji su, u prvom dobu okupacije boravili u Srbiji, te tako imali prilike, da „groznu vladavinu u Srbiji“ iz bliže posmatraju. Tek što su ti ljudi stigli u svoje domovine — a ti ljudi nisu ni malo korisni centralnim vlastima — bili su preplavljeni od reportera, koji su željni očekivali da obogate njihovu skuplenu povorku svirepskim djelima u Srbiji. Ali su se prevarili u računu. Ljudi, koji su se mogli stvarno uvjeriti o sposobnosti c. i kr. uprave u Srbiji, nisu htjeli potpisati promocije svirepskih djela u Srbiji. Oni nisu mogli da istini nanesu udar po obrazu, a s druge strane oni su respektovali novinarske tradicije entente, da sa golom istinom javno predstanu. Izabrala se, dakle, sredina. Neprijatelja nijesu oklevetali, ali su za to prosto prečutane za njega povoljne stvarnosti.

Skupocjeni primjer ovakvog obaveštajnog načina je i interview gospodina grofa Grahama Asplauda, majora engleske vojske, koji je ovih dana dao zastupniku „Agence Reuter“ otštampanom u „Le Tempsu“ 5 marta.

Major Graham priča, da je u Srbiji od strane austro-ugarskih četa bio zarobljen i da se je sada preko Beograda, Budim-

Podlistak.

Srbi na Krfu i u Valoni.

Jedan neutralni novinar, koji sada živi u Chiasso, sasvim jasno iznosi život i kretanje na Krfu od kako su na njemu iskrcane srpske čete. Iz njegovog pisanja vidi se očigledno, kako nedostojno postupaju prema srpskim vojnicima njihovi „saveznici“ Francuzi i Talijani.

Po pismima, koja dobijaju Srbi odbjegli u Švajcarsku, od svojih srodnika, koji su još pod oružjem, da se zaključiti, da njihovi valjani saveznici sa njima vrlo rdjavo postupaju. Po navodima talijanskih listova, u koliko se oni tiču događaja na Krfu, vlada u svakom pogledu najveće nepovjerenje. Nekolicini srpskih časnika ispalo je za rukom da prurušeni odbjegnju na talijanskim brodovima sa Krfu u Italiju, odakle su pisali svojim prijateljima i srodnicima u Švajcarsku. Njihova pisma sadrže pravu suprotnost onoga, što se u talijanskim listovima moglo čitati o oružanju i stavljanju u službu srpskih vojnika. Izvještaje ovih časnika, — koji su se mogli spasti samo time, što su se primili službe kao ložari ili mornari — potpuno su saglasni sa onim, koja obilaznim putem dolaze od Srba, koji su otišli na Krfu. Po ovim izvještajima, može se utvrditi, da je na ostrvu Krfu oko 10 februara bilo jedva 20.000 srpskih sposobnih vojnika i časnika — talijanski listovi digli su ovaj broj na 100.000 do 130.000 ljudi; — da u fizičkom i moralnom pogledu mnogo ne dostaje ovim četama; da su pod jakim francuskom

stražom, sa kojima se poslije posljednjih zahtjeva nikako ne slažu; da svakoga dana uz pripomoć grčkog stanovništva odbjegnju nove čete; da se Francuzi samo silom mogu održati na ostrvu i da se srpske čete, sprovode kao zarobljenici na francuskim i engleskim brodovima sa Solun, Maltu i Egipat. Nepovjerenje Francuza i Talijana prema Srbima je već tako veliko, da se više ne usuduju, da pošlju sa Krfu srpske vojnike za predstojeće borbe oko Valone. Strepi se, da usput ili kad dodju na metu ne izbiju vojničke pobune protivu francusko-talijanskih vodja.

Bez sumnje ima još znatan broj srpskih četa u Valoni i okolini. O njihovoj sudbini se do sada, nije ništa saznalo. Srbi, koji su u Švajcarskoj i Italiji baš najviše brinu za svoje srodnike, koje su Talijani silom zadržali u Arbaniji; jer oni su sa svim presječeni od spoljnog svijeta. Prije svega, strahuje se da će talijanski egoizam smatrati Srbe, u borbama oko Valone, kao hranu za topove, ili ce im davati najopasnije položaje. U ovim pismima, koja ovamo stižu, izlažu se gorke optužbe, da Talijani kao nagradu, za ishranu i odjevanje — koje je većinom bijedno i sumnjivog porijekla — Srba, na arbanskom zemljištu, — ovu gomilu nesrećnika drže kao robove. U jednom pismu, koje je pisao jedan srpski častnik koji je stigao sa Krfu u Marseille stoji ovo:

„O srpskoj tragediji, koja se odigrava u Valoni drugi put više. Danas o tome samo ovo: Talijani, tamo dohvate svakog Srbina, bio on vojnik ili civil, na-

tjeraju ga na najniže poslove zlostavljaju svakada koji bi se protivio, i uvijek dolaze: Civis Romanus! Ili: radi ili ćeš umrijeti, prosjaci nam ne trebaju! Talijani bez ikakvog ispitivanja smatraju, da su svi Srbi koji nose civil „zabušanti“, koji su svoje uniforme bacili. Otuda dolazi, da su ljudi, koji nikada nisu nosili mundir, natjerani od Talijana da budu vojnici.

Pod ovim prilikama ne može ni biti govora o kakvoj disciplini ili vojnom moralu. Svaki gleda, da uhvati priliku, da izbjegne ugnjetalima. Kad bi se samo neprijatelj ugledao, te da se ova talijanska upraro privede kraju!

Naše bavljenje na Krfu, zaista nas neće oporaviti. Naši jadni vojnici noćivaju stalno pod vedrim nebom, za njih ne postoje šatre. U početku su sranovnici pomagali ove bijednike. Ali kako je prispjelo sve više srpskih odrpanih i gladnih vojnika, i pošto je i među samim stanovništvom izbila glad, jer su im sve životne namirnice za malu nagradu Francuzi oduzeli, to su nasi vojnici bili upućeni na one mrvice, koje su padale sa stola presitih Francuza. Oni vrlo burno žive u svojim kasinama koje su bez obzira na interese građana, svuda zaveli, gdje god im je bilo zgodno. Mi srpski časnici moramo biti zadovoljni sa hranom, koju dobijaju prosti francuski vojnici, sa iznošenim uniformama, pravim dronjima, i sa najbijednijim stanom. O kakvom drugarstvu iz među Francuza i Srba nema ni govora. To dolazi i otuda, što se Francuzi predstavljaju kao gospodari, i što Srbi vrlo često — uvijek na njihovu štetu — izliju svoj gnjev,

zbog takvoga postupanja. Naš Kralj i naši kneževici nisu mogli ništa da učine, da se ove prilike promjene. Izgledamo sami sebi kao rdjavo plaćeni najamnici, sa kojima se još i rdjavo postupaju.

Mali podlistak.

Zavoj za zaustavljanje krvi. U „Deutsche Medizinische Wochenschrift“ objavljuje dr. A. Fonio nekoliko rasprava o novoj Koagulen zavojnoj materiji. Donašamo iz te rasprave: Od kako se dr. Fonio bavi terapijom ispitivao je „Koagulen“ u mnogim slučajevima kako u operacionoj dvorani, tako i kod bolesnika, da bi utvrdio upotrebu i indikaciju. Od dužeg vremena upotrebljava on ovo sredstvo za zaustavljanje krvi pri svakoj operaciji, jer je iskustvom dokazano, da se njime zaustavlja brzo i sigurno krv, operaciju olakšava, i povoljno utiče na zarašćenje rane. Pri negovanju rana, koje se iz ma kakvog uzroka ne mogu spojiti, i gdje bi vrijedilo, doći do stalnog djelovanja, da bi se docniji izliv krvi izbjegao, tu često nedostaju Koagulen-tamponi. Da bi se ovaj oskudici pomoglo, nabavljao je imenovani liječnik u najnovije vrijeme Koagulen-zavoj, koji će zadovoljiti sve potrebe. Dr. Fonio nabraja niz slučajeva, kojima se dokazalo, da Koagulen-zavoj ima isto djelovanje kao Koagulen-rastvor; pri stalnoj upotrebi, kod onih rana, koje iz ma kakvog razloga moraju ostati otvorene, na primjer kod onih, koji su proizašli inficiranjem, povrijedom, eksplozijom i t. d. — Ispitivanje Koagulen-zavoja još nije dovršeno, ali ne smije se oporeći, da je ovim novim zavojem za zaustav-

ljanje krvi učinjen napredak u liječenju rana, i operacionoj tehnici, pa i ratnoj kirurgiji će ono dobro doći.

Veliki talambas. U „Soll und Haben“ veliča Gustav Frehtag sada tako važan glazbeni instrument, talambas. On ga uzdiže iznad svih ostalih instrumenata i hvali njegovu snagu i svečanost. Pri tome je velikom pjesniku lebdjela pred očima samo slika prostog koncertnog talambasa iz gradnjanskog života. Kako se drukčije predstavljala talambas kod vojske! Jako zategnuto, sa dvije ogromne razapete kože, ratnim odličjem ukrašen odredjen je, da nadjača divlju boju vrevu i često je pao na polju časti... U mirno je vrijeme opisao već Gustav Frehtag hrabrog svirača civilnog talambasa, koji sa svoje visine posmatra svjetliski metež, i kada on krjepku desnicu podiže, odjekne — bum! Sasvim je drugo kod vojske. Ovdje talambas govori ozbiljnu, odredjenu riječ i kao naružan čovjek grune čak i neglazbenom ratniku glas njegove zapovjesti u uši, često u ranom svanuću, i gospodar i vještak, kome je talambas povjeren, stoji kao junak usamljen na strmnom visu.

2,552.537 Poljaka rasturenih po Rusiji. „Nova Reforma“ javlja prema petrogradskim listovima, da je poslije posljednjih prebranja od strane Rusa u oblastima Poljske, koji su njemačke i austro-ugarske čete posele, ukupno 2,552.537 Poljaka rasturenih, koji su dijelom otposlani u centralnu Rusiju, Sibiriju, Kavkas ili Turkestan.

pešice. Beča i Svaicarske vratio u Englesku Major je Graham bio dakle, i ako je bio ratni zarobljenik, od varvara Austro-Ugarske pušten u slobodu dok je međutim na deset hiljada Nijemaca, i Austrijanaca koji su boravili u Francuskoj ili Engleskoj za vrijeme početka ovoga rata, ostalo još u logoru interniranih. Ali major Graham ovu stvarnost ne udostojava nikakvom primjetbom.

Odnosno stanja u Srbiji kaže major: „I ako narodom Austro-Ugarska ne postupa svirepo, ipak je stanje vrijedno sažale. Ali šta je c. i k. uprava učinila i neumorno i dalje čini, da poboljša po mogućnosti, to stanje vrijedno sažale, o tome mi ne nalazimo ni jedne riječi u interwiewu. Baš kao da bi se o tome moralo da priča engleskoj vojsci. Ta stvarnost učinila mu se ništavna. Na suprot tome pominje on kao jedinu za austro-ugarsku poražavajuću stvarnost, da su se c. i k. casnici izjasnili, da će oni svršetak ovoga rata sa radošću pozdraviti. Ova izjava svjedoči o humanitarnim osjećajima časnika, i po svojoj prilici da nema čovjeka na ovome svijetu sa osjećajima, koji svršetak ovome strahovitom meteuze ne bi s radošću pozdravio. Ali jednom potčinjenom Engleskoj, koja je sa posljednjim ruskim vojnicima riješena da ratuje do istrage, izgleda ova želja nerazumljiva. Kao suviše čudnovatu stvarnost pominje on dalje, da ga austro-ugarske čete nisu prinudjavale na rad i da je s njime za vrijeme cijelog putovanja vrlo učtivo postupano. Ljudima koji poznaju Austro-Ugarsku, ova stvarnost neće biti čudnovata, nego sasvim obična.

Izjave su majorove preštampane u vrlo malenom broju novina, ona nije imala gradje za zajedanje Austro-Ugarske, i nas neće ni malo začuditi, ako uskoro opet ježiva izjava o Srbiji bude kružila u štampi entente i njenih prijatelja, propraćena s ubičajenim komentarima na adresu Austro-Ugarske.

Ententi je istina neprijatna, a laži nalaze stalno na gostoljubiv prijem.

Učjenjivačka politika entente prema Grčkoj.

Izjava ministra predsjednika Skudulisa.

Nema ni jednog dana, a da ententa ne pokuša, da Grčku silom izvuče iz njenog neutralnog držanja. Ni jedno sredstvo ne ostaje za ovo neupotrebljeno. Pokušava se, da se zemlja sprečavanjem dovoza životnih namirnica zamori gladju; sprečava se njena trgovina; izazivaju se sukobi na njenom zemljištu i vrijeđja se njeno suvereno pravo; okupiraju se njena ostrva i vrše se nasilja u njenim naseobinama, i što još nije u posljednjem redu, želi se da izbije nepoverenje između Grčke s jedne i centralnih vlasti, a naročito Bugarske s druge strane. Grčki upravni krugovi morali su vrlo mnogo ovladati samim sobom, da uvijek udese ono držanje, koje najbolje odgovara interesima zemlje, a ne dolazi u suprotnost sa načelom neutralnosti, jer je položaj Grčke u istini vrlo težak. Da pak u Grčkoj postoji čvrsta volja, da se neutralnost i dalje očuva i da će i intrige entente za izazivanje nepoverenja prema Bugarskoj ostati bezuspješne, vidi se jasno iz jednog razgovora, koji je imao dopisnik „Berliner Tageblatta“ sa grčkim ministrom predsjednikom Skudulisom, o kome on, između ostaloga ovo saopštava:

Ministar predsjednik mi je prije svega potvrdio vijest o zauzeću Eksiua, sjevero-zapadno od Sorovića, dodajući, da to nikoga ne iznenadjuje, jer se od dužeg vremena opazila namjera četvornog sporazuma, da svoje predstraže istaknu što bliže Lerinu. Zauzeće linije ima još i za cilj, da nas tu odsjeka od saobraćaja sa našom domovinom, vjerovatno, da u odlučnom trenutku spriječe sporazum sa Berlinom. U samoj stvari time će saobraćaj biti otežan, ali ne može biti prekinut. Za diplomatski saobraćaj ne znači mnogo imati dvije ili tri linije više ili manje. U vezi s time ja sam naglasio ministru predsjedniku potrebu uredjenog novinarskog saobraćaja iz Njemačke i za Njemačku i napomenuo sam mnogospominjano iskrcavanje u Phaleronu, na koje smo mi morali vjerovati. Na to je Skudulis odgovorio: To je, razumije se, bila glupost. Mi smo istina s naše strane učinili potrebne pripreme, ali su, držim, svuda poznate granice rastegljivosti našeg popuštanja. Mi smo od početka rata jednog od grupe sila izjavili blagonaklonu neutralnost i mi ćemo je očuvati, dokle se ne bude dirnulo u suverenost naše zemlje, a što je jedno i isto, u ličnost našeg kralja. Izjava naše neutralnosti, koju smo mi učinili, bio je izraz politike našega kralja, ali to nije njegova lična politika, nego je on svojim doista čudnovatim osjećajima prema strujama svoga naroda dao izraza opšteg mišljenja. Nije potrebno da se vi ovdje u gradu, gdje stranke prema strankama stoje, raspitujete. Idite vi u unutrašnjost zemlje i zapitajte tamo seljaka ili gradjanina, da li hoće rat, odgovor će biti uvijek jedan i isti. Položaj Grčke je neopisano težak i tugaljiv. Onda kad je trebalo da bude iskrcavanja u Phaleronu, bila se ovdje rasprostrla vijest, da se taj udar tiče kraljeve ličnosti. Trebali ste da živite one dane. Moj je drugi prethodnik dao neutralnosti pravac, o kome se može reći, da je bio samo prema četvornom sporazumu blagonaklon. Ja sam, od kako sam došao na ovaj položaj, produžio politiku neutralnosti, ali jaželim, da budem što više neutralan prema obim stranama. Četvorni sporazum je u po-

sljednje vrijeme više puta rasprostirao vijesti, da je Grčka imala neke pregovore s Rumunjskom, koji su već dobili i određeni oblik, očevidno s toga, da bi u Bugarskoj izazvao uznemirenost. Sve su to izmišljotine, u kojima nije ni jedna riječ istinita. Ja sam u politici već toliko ostario, da se u takve igre ne mogu upuštati. Za mene je časnost najbolja politika. Ja ponavljam, mi ćemo ostati neutralni, jer je cijela zemlja uvjeren, da to najbolje odgovara interesima zemlje. Samo jedna povrjeda naših interesa i nezavisnosti mogla bi nas nagnati da promijenimo našu politiku.

Postoji li nada, gospodine ministre, da su se grčko-bugarski suprotnosti toliko ubležile, da neće biti nikakva smetnja pri diplomatskom uređivanju izvjesnih pitanja?

Ovdašnji bugarski poslanik Pasarov besumnje je prošet najboljim namjerama i on je mnogo učinio, da odnose između svoje i naše zemlje poboljša i učvrsti. Razumije se, da su tragovi nedavnih događaja još i suviše svježi. Ali ja polazeći važnost na to, da vas uvjerim, da ja, od kako smo stekli uvjerenje o njemačko-bugarskoj zajednici, i odnosno te tačke gledam s punim pouzdanjem u budućnost. Ja stojim na gledištu, da Grčka i Bugarska na Balkanu imaju podjednake interese. Kad se nebi na drugoj strani gajile pretjerane želje, ja nebi vidio nikakve teškoće, koje se nebi mogle bez ikakvih trzavica odgloniti.

Ratne bilješke.

Sir Grey govorio je u engleskom donjem domu o navještenju rata Portugalskoj, pa je malu pustolovnu republiku podigao do junačkog pomagača, velike stvari. Pod velikom stvari razumije gospodin Grey poslovne interese Engleske, za čiju obranu će sada biti privučeni osim Gurka, Papijanaca i mirni stanovnici iz nizina Taja. Govor engleskoga ministra spoljnih djela je klasičan prikaz svega, što smo tečajem rata naučili poznavati kao tipično englesko. To je on govorio, nije drugo nego gaženje svih plemenitijih ljudskih osjećaja, proklamacija samovoljstva materijalnih interesa, da se čovjek zaista ne može pomiriti mišlju, da je ma tko mogao ovakova što izreći. Ali bez svake je sumnje. To kako priliči ni včan u gospodina Grey-a i drugova, kad on rat, koji sobom nosi tolika jada i nesreće ispričava riječima, da je portugalska vlada obzirom na potrebu ladja, morala provocirati rat. Austro-Ugarska i Njemačka se bore za opstanak, Portugalska da se domogne isvjescnog broja ladja. U priznanju ovih plemenitih osjećaja obećaje gospodin Grey Portugalskoj svaku pomoć od strane Engleske. Kojom je savjesti Grey dao ova obećanja i koji će utisak ona učiniti u Lisabonu? Engleska je stupila u rat, da brani Belgiju, a Belgija je danas sa devet desetina zaposjednuta od Nijemaca. Grey je i Srbiji obećao pomoć, a ona se danas nalazi potpuno pod tuđom vlasti. Engleska se je „pomoć“ dosada pokazala vrlo sudbonosna. To će iskusiti Portugalska, kao što su to i drugi iskusili.

Austro-Ugarska.

Grof Berchtold.

Maršal dvora prijestoljona-sljednika.

K. B. Beč, 16. marta.

Zvanična „Wiener Zeitung“ javlja, da je Njegovo Veličanstvo car i kralj naimeovao tajnog savjetnika grofa Leopolda Berchtolda za maršala dvora Njegove carske i kraljevske visosti prijestoljona-sljednika nadvojvode Karla Franje Josipa. Dosadnji komornik nadvojvode princ Zdenko Lobkowitz riješen je ovog mjesta i ujedno mu podareno dostojanstvo tajnog savjetnika Njegovo Veličanstva.

Bečka štampa i Berchtold.

K. B. Beč, 16. marta.

Povodom imenovanja grofa Berchtolda za maršala dvora nadvojvode prijestoljona-sljednika Karla Franje Josipa ističu listovi saglasno, da će ono u opšte biti pozdravljeno najtoplijim simpatijama i velikim zadovoljstvom. Jer grof Berchtold, koji je u besprimjerno uzrujanom i burnom vremenu s punim poštovanjem i radljivošću upravljao spoljnom politikom monarhije, pa je za tim svoje usluge prineo domovini u borbenim redovima ovog svjetskog rata, dolazi sad na položaj, koji odgovara njegovoj neobičnoj radljivosti i njegovim nezaboravijim uspjesima.

„Neue Fierr Presse“ o imenovanju.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Beč, 16. marta.

O imenovanju grofa Berchtolda za dvorskog maršala Njegove Visosti Prijestoljona-sljednika piše „Neue Freie Presse“: Izbor tako istaknute ličnosti je dokaz važnosti toga mjesta, koje će grof Berchtold zauzeti. Za njegovo imenovanje bilo je mjerodavno i političko uvjerenje Berchtoldovo i njegovi utisci i sjećanja mogu prijestoljona-sljedniku biti dragocjena. Grof Berchtold stupio je kao dobrovoljac u vojsku, učestvovao je duže vrijeme u pohodu protiv Italije i unapredjen je za konjičkog satnika.

Bugarski prijestoljona-sljednik u Beču.

Audijencija kod Njeg. Veličanstva cara i kralja.

Beč, 15. marta.

Njegovo Veličanstvo car i kralj je primio u naročitoj audijenciji bugarskog prije-

stoljona-sljednika Borisa, princa Čirila. Prinčević su zahvalili monarhu za imenovanje majora, odnosno konjičkog kapetana, u hussarskoj pukovniji kralja Ferdinanda broj 12.

Ugovor sa Rumunijom o nabavci žita.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

K. B. Bukurešt, 16. marta.

Kako „Agrarul“ saopštava može se smatrati, da je konačno zaključen novi ugovor, kojim se 100.000 vagona kukuruza, a tako ista količina pšenice, koje ima na raspoložnju za izvoz, ječma i zobi, prodaje austro-ugarsko-njemačkom društvu. Cijene su iste kao u prošlom ugovoru.

Balkanske vijesti.

Vojvoda od Sachsen-Koburga na Balkanu.

L. B. Beč, 16. marta.

Vladajući vojvoda od Sachsen-Koburga, Karlo Eduard, prispio je jutros iz Koburga u Beč i odsjeo u palati Koburg. Na poziv bugarskog kralja putuje vojvoda na Balkan, da pregleda trakij-ski pješadijski puk, kome je on glavar.

Iz entente.

Težak položaj italijanskog kabineta.

(Naročiti izvještaj „Beogr. Novina“)

K. B. Lugano, 16. marta.

Položaj kabineta Salandra, biva iz dana u dan sve teži. Sad ministarstvo podupiru pristaše Giolitti-a koji su prije bili tako prezreni.

U jučeranjof je sjednici komore navodio poslanik Graziadei, da Italija ne može vječno ratovati sa Centralnim vlastima, jer su im one prije rata 24 postotaka agrarnih proizvoda lferovale. Ako Salandra neće da ratuje protiv Njemačke, to još nije llojalnost prema četvornom sporazumu, jer je nemogućno, da Italija uveća svoj front.

Iz talijanske komore.

Rdjava vodjen rat.

K. B. Zürich, 16. marta.

Talijanska je komora produžila debatu privredno-političku. U toku debate izjavio je socijalista Dugoni, da njegova stranka čvrsto ostaje pri tome, da ovaj rat za Italiju nije bio potreban i da je isti rdjava pripravljen i rdjava vodjen. Poslanik Ruini izjavio je takodje, da radikali ne žele nikakve dalje pustolovine, koje mogu biti opasne, nego jedno kroz i kroz realističko držanje, koje računa konkretno sa svima tehničkim i vojnim mogućnostima.

Odstup francuskog ministra rata.

Nasljednik generala Gallienia.

K. B. Bern, 16. marta.

„Le Journal“ javlja, da je admiralu Le-caze-u povjereno, da privremeno upravlja ministarstvom vojnim, dokle se uskoro predstojće naimenovanje novog ministra vojnog ne izvrši.

Predistorija demisije Gallienisa.

Zürich, 15. marta.

U francuskom ministarskom savjetu odigrane su se burne scene. Napadi Gallienia bili su sa svih strana snažni. Briand je pretrpao vojnog ministra s prebacivanjima i izjavio, da je on opasnost za cio kabinet.

Gallieni je razdraženo pobijao i izjavio, da mu je pri ulazu u kabinet obećano, da će njegovi reformni predlozi biti brzo sprovedeni. U mjesto toga zanima se dalje sa sitnicama, a zanemaruje se odbranbenost zemlje. Briand vodi dvosmisleni igru; on draži narod protiv vojske.

Briand sa svoje strane okrivljuje Gallienia, da on teži za vojnom diktaturom. Megjutim je ministarskom savjetu podneta peticija vojnog odbora, koji je tražio, da se vojni ministar odmah pojavi, da podnese potrebna obavještenja o odboru podastrom memorandumu, koji sadrži optužne gradje protiv vojne uprave radi bitke u Verdunu.

Gallieni je to odbio i podnio svoju ostavku.

Briand se požurio, da nadje Poincaré-a, koji ipak nije bio sa otstupanjem vojnog ministra zadovoljan, jer bi to posvjedočilo rdjav položaj i proizvelo tešku krizu, kad bi Gallieni imao velikih pristalica u vojnim krugovima.

Da se to izbjegne tražilo se, da se Gallieni javi bolesnim, ali je Gallieni izbjegavao, da na ro pristane.

I na posljedku se došlo do sporazuma u ovome: Gallieni će dobiti izvanrednu misiju, koja će mu stvoriti veću kompetenciju. U ovoj je misiji, P. an bio previdjen, koji je tu skoro iz Petrograda opozvan. Da se ovaj slučaj zataška, rasprostire se, da je Gallieni bolestan i da mora zbog zdravstvenih prilika preduzeti putovanje.

Najnovije brzojavne vijesti.

Odstupanje admirala Tirpiza.

K. B. Berlin, 16. marta.

Zvanično se javlja: Pomorski državni tajnik Tirpitz podneo je svoju ostavku. Kao nasljednik se označuje admiral Capelle.

Odstupanje Tirpiza izvršuje se punom počasti za organizaciju njemačke mornarice. Admiral Capelle, još od početka saradnik Tirpitzov pruža dovoljno jemstva, da u vodstvu ratnih podmornica neće nastupiti nikakva promjena.

Odstup admirala Tirpiza.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

K. B. Berlin, 16. marta.

Iz saopštenja se listova vidi, da je admiral Tirpitz odstupio sa svoga položaja, jer nije mogao prodrijeti sa svojim gledištem o vodjenju rata podvodnih brodova. Koliko se iz zvaničnog saopštenja Wolffovog ureda vidi, ostao je Bethman-Hollweg pri gledištu, da rat podvodnih brodova treba voditi, kao što je u poznatom memorandumu državne vlade nagovješteno neutralnim silama, to jest, da se on upravlja protivu naoružanih trgovačkih brodova, dokle pristalice „neograničenog torpeda“ zahtijevaju proširenje ratovanja gnjurčkih brodova protivu svih brodova u neutralnim vodama, ne uzimajući u obzir, da su oni naoružani ili nisu, nosili ma čiju zastavu. Pošto to gledište nije prodrlo, Tirpitz je odstupio sa svoga položaja.

Suhomlinov pred sudom.

K. B. Petrograd, 16. marta.

Petrogradski brzojavni ured javlja: Od cara postavljeni odbor za ispitivanje uzroka, koji su izazvali oskudicu u municiji, riješio je, da bivšeg ministra vojnog Suhomlinova još i zbog nezakonitih postupaka stavi pod sud državnog savjeta. Car je odobrio riješenje komisije.

Zagonetno oboljevanje članova dume.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Rotterdam, 16. marta.

Iz Petrograda javljaju, da su se članovi dume Čejdže i Korensky naprasno pod zagonetnim okolnostima razboljeli. Oni su u dumi nagovijestili otkrića. Kruže vijesti o pripremama za izvršenje atentata „Crne čete“.

Miroljubivi članak „Djena“.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Štokholm, 16. marta.

Članak petrogradskih novina „Djen“ proizveo je uzbuđenje, jer prebacuje ministru Sazonovu da on vodi Rusiju do propasti. Mora se jednom i na to pomisljati, da se sa Njemačkom dodje do sporazuma.

Lloyd George putuje u Italiju.

K. B. Rim, 16. marta.

„Italija“ javlja iz Londona, da će Lloyd George putovati u Italiju. Za predstojeću privrednu konferenciju u Parizu poslaće Italija samo činovnike ministarstva trgovinskog i finansijskog. Između Italije i Francuske došlo se uslijed objave „Stefani“ do sporazuma, da se za vrijeme trajanja sadašnjeg rata s obe strane izdavaju bjegunci i vojni obveznici.

Engleska i neutralni.

Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“

Amsterdam, 16. marta

Javljaju se, da će kroz koju nedelju holandski radnici ostati bez zarade, jer tvornice oskudijevaju u sirovinama, a Engleska neće više ništa da iskrcava u Holandiji.

Krediti za englesku vojsku.

Govor državnog podtajnika

Tennanta.

K. B. London, 16. marta.

U engleskom donjem domu izjavio je državni podtajnik Tennant pri donošenju proračuna za vojsku, da nije u javnome interesu iznošenje brojne jačine pojedinih vojnih jedinica na raznim ratištima. Ali ipak hoće, da prizna primjernu disciplinu, koje su čete u kratkome vremenu svoga obrazovanja pokazale. Za vrijeme verbovanja za vojsku od strane lorda Derby-a prijavilo se za četiri dana jedan milijun rekruta. Odnosno vazdušne službe, rekao je Tennant, nabavka odbranbenih topova je bila bolja nego ikada i organizacija odbrane Londona sada je potpuna. Ona će u ovome obimu biti prenjeta i na provincije.

Amerikanske čete u Meksici.

K. B. Washington, 16. marta.

„Associated Press“ javlja, da je prvo odjeljenje vojske za gonjenje Vill a stupilo 14. marta u blizini Columbusa na meksikansko zemljište.

Nemiri u Baku.

Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“

K. B. Štokholm, 16. marta

Nemiri u Baku imali su revolucionarni karakter. Držani su vatreni govori protivu reakcionara. Mnoge radnje sa životnim namirnicama i druge, opljačkane su. Vojnici su pucali u gomile i mnogo je ubijenih. Grad se nalazi u vrlo uzasnom stanju. Ustanički pokret zahvata i okolinu. Ceo je kava-kaz u velikom uzbuđenju. Povod je nemirima bio spremanje jednoga pogroma, koje je ministar unutrašnjih djela Hvostov bio naredio.

Debata o adresi u norveškoj komori.

K. B. Christiania, 16. mart.

Komora je otpočela pretres adrese. Vodj desnice Bull, isjasnio je svoje veliko zadovoljstvo o ministarskoj konferenciji u Kopenhagonu, koja je ponovo zasvjedočila, da vlade triju sjevernih država hoće da očuvaju neutralnost. Državni je ministar Knudsen saopštio, da je u kopenhaskim konferencijama vladala sloga u tome, da se očuva nezavisnost skandinavskih zemalja za vreme privrednih borbi, koje će nastupiti poslije svršetka rata.

Izveštaj francuskog generalnog štofera.

K. B. Beč, 16. marta.

Javljaju se iz stana ratne štampice:

15. marta 3 sata poslije podne: Zapadno od Maasa neprijatelj u toku ove noći nije pokušao nov napad. Na frontu između Bethincourt i Cumyeres pošlo nam je za rukom, da na bajonetu i ručnim bombama djelimično vratimo, juče od neprijatelja na visini 265 iskopani dio rova. Mi smo držali Bethincourt, visinu Toter-Mann, južni dio šume i selo Cumyeres. Na cijeloj strani bilo je živo pucanje. Na desnoj obali Maasa nema ničega značajnog. Isto tako i iz Wcweire, gdje su se pojavljivala međusobna pucanja s vremena na vrijeme.

Grad i okolica.

Privatni poštanski saobraćaj u Srbiji.

Od 6. marta t. g. otvoren je privatni poštanski saobraćaj u okupiranim predjelima Srbije. Kad u c. i k. etapnim poštanskim nadležstvima vrši se po jednoj naredbi c. i k. vrhovnog vojnog zapovjedništva, u kojoj se u glavnom ovo veli:

Kao mjesta sa poštanskim ustanovama u okupiranim predjelima Srbije za sada su uzeta ova: Beograd, Kragujevac, Valjevo, Sabac, Obrenovac, Palanka i Gor. Milanovac i Arandjelova c.

Sva mjesta, u kojima će se dozvoliti za privatni saobraćaj otvoriti odnosno ustanoviti poštanska i vrzojavna nadležstva, objaviće se od slučaja na slučaj.

Privatni ratno-poštanski saobraćaj proteže se na otpravljanje dozvoljenih predmeta u domaćim okupiranim predjelima i u austro-ugarsku monarhiju. Da li će se i pod kojim će se uslovima moći dozvoliti poštanski saobraćaj sa savezničkim i neutralnim državama, objaviće se od slučaja na slučaj prema naredbama.

Radi otpravljanja primaju se:

- dopisne karte,
- otvorena pisma,
- štampane stvari (novine),
- ogledi robe,
- otvoreno predata pisma sa ciznačenjem vrijednosti. U ovima, ako ih šalje privatno lice, mogu se nalaziti samo dokumenti na kojima, u znak da nisu sumnjivi, mora biti utisnut žig jednog vojnog zapovjednika, i vrijeđeće artije, ali u njima nesmije biti nikakvog pismenog saopštenja ni gotovog novca.

Poštanske uputnice,

Poštansko štedionično uplatno priznanice,

Iz austrijskih, ugarskih ili bosansko-hercegovačkih poštanskih predela, kao i predela, koje je posjela c. i k. austro-ugarska vojska, mogu se, osim nabrojanih predmeta, otpravljeti u okupirane predjele i zatvorena pisma.

Poštarina za razne predmete iznosi:

za dopisne karte 5 h,

za pisma od 20 g težine 10 h, preko toga do težine od 250 g 20 h,

za štampane stvari u težini do 50 g 3 h, preko 50 do 100 g 5 h, preko 100 do 250 g 10 h, preko 250 do 500 g 20 h, preko 500 do 1000 g 30 h.

Novinarskim preduzećima može se, molbom preko poštanskog nadležstva zemlje u kojoj se predaju, dozvoliti, da se novine otpravljuju po smanjenoj novinarskoj poštariji.

za robne ogledje u težini do 250 g 10 h, preko 250 g do 350 g 20 h.

za pisma sa označenom vrijednosti:

za njihovu težinu 48 h, za označenu vrijednost do 100 K 6 h, preko 100 do 600 K 12 h, a svakih daljih 300 K 6 h.

za poštanske uputnice za svakih 50 K 10 h. Sve pošiljke moraju plaćati poštarinu. Neplaćene pošiljke neće se otpravljeti, one će se vratiti u mjesto, gdje su predate.

Pri svim poštanskim pošiljkama nedozvoljava se upotreba jezika i pismena koja otežavaju obazrivost, tajno pisanje i brzopis. Za upotrebu ćirilice u poštanskom saobraćaju mjerodavna su opredjeljenja o njenoj primeni u javnom saobraćaju. Saopštenja o kakvim vojničkim prilikama uzaptiče se, a protivu pošiljaoca će se u svakom slučaju povesti krivična istraga.

Osim novca u krunskoj jedinosti primaće se i novci njemačke, bugarske, turske i srpske vrijednosti, zatim crnogorski perperi. Odnosno obračunavanja izdaće se naročita uputstva.

Cio poštanski saobraćaj stoji pod vojnim nadzorom. Službeni sat i za saobraćaj privatnih utvrdjeni su na sljedeći način:

u nedjeljne dane i na praznik, koji padne u nedjeljne dane:

od 8 do 12 sati prije podne, i od 2 do 6 sati po podne;

nedjeljom:

od 1/2 do 1/2 12 pre i od 3 do 4 sati po podne;

Odnosno dozvole paketa nog i brzojavnog saobraćaja, dalje o na njih dostavljaju pošiljaka i izvještaja, izdaće se naročita naredjenja.

Povratak Beogradjana.

Ovih dana veći broj beogradskih porodica vratio se svojim domovima u Beograd. To su, većinom porodice činovnika i imućnije klase, koje su bile rasejane po svima mjestima u Srbiji ostavljene od svojih otaca, sinova i braće, koji su otišli u inostranstvo. Među uglednijima se nalaze: Nikola Gjorgjević, državni savjetnik i Giga Geršić, universitetski profesor.

Uredjenje ulica.

Sve ulice oštećene granatama opravljaju se i dovode za redovan saobraćaj. Tako isto i iskavata drvena kaldrma od velikog saobraćaja u svima ulicama opravljaju se i rdjava i trula parčad drveta mijenja. Za kratko vrijeme Beograd će imati kaldrmu u svima ulicama dovedenu potpuno u red.

Novo radnje.

Posljednjih dana otvoreno je u Beogradu mnogo novih trgovačkih radnja razne struke. Vlasti čine sve olakšice zanatlijama i trgovcima, da što prije otvore svoje radnje i uspostave redovan trgovački saobraćaj.

Rad u opštini.

U opštini su, od juče određeni naročiti dani za svršavanje pojedinih poslova. Tako: uvjerenja za putnice mogu se dobiti samo ponedjeljkom i srijedom prije podne od 9 do 11 sati; uvjerenja za koncesije mogu se dobiti samo utorkom i četvrtkom od 9 do 11 sati prije podne; a tužbe, molbe i predstave primaju se samo petkom i subotom od 9 do 11 sati prije podne. Poslije podne neće se raditi sa publikom. Nedjeljom i praznikom nema uredovanja.

Prijave poljoprivrednih strojeva.

C. i kr. kotarsko zapovjedništvo za grad Beograd izdalo je sljedeću objavu: Da se potreba poljoprivrednih strojeva i sprava što prije može podmiriti, pozivaju se svi imaoči, koji se zanimaju sa prodajom poljoprivrednih strojeva i sprava, da podnesu tačan spisak gore pomenutih predmeta kotarskom zapovjedništvu u Beogradu u toku isteka jedne nedjelje dana. Ujedno se ovi trgovci obavještavaju, da ne podnašaju lihvarske cijenovnike, jer će biti strogo kažnjeni.

Osim toga se sve kućegazde u Beogradu pozivaju da poljoprivredne strojeve i sprave, koje se nalaze na njihovim zemljištima, prijave gore pomenutom zapovjedništvu, u protivnom slučaju biće iste uzapćene, a kućegazda kažnjen.

Društveni sastanak u Gornjem Milanovcu.

Prigodom pokladnog utorka priredjena je u Gornjem Milanovcu ugodna večer, koja je sakupila sve predstavnike okružnog zapovjedništva sa inteligencijom građanstva. Raspored u dva jezika i pun promjena mnogo je doprinjeo zabavi gostiju, te kako je bio osobito lijepi spol brojno zastupan, skoro je zavladao društvom vesela dijelom. Za vrijeme predstave sakupile su se i članice i činovnici, a dijelom i sami predstavljači u prilog sirotinje grada lijepu novčanu svotu od 578 K 35 h, te 170 dinara i 60 para. Taj se je novac odmah na licu mjesta uručio predsjedniku gosp. Jovanu Andrejeviću, koji je darovateljima iskazao svoju najtopliju zahvalnost i izjavio, da će tu svotu prema svrsi upotrijebiti. Svi prisutni ostadoše još dugo nakon svršetka predstave u prijatnom i veselom društvu.

Zasijavanje zemljišta.

Život vlada u okolini Beograda. Žitarne zemlje, koje su tako dugo prazne stajale, počinju zemljoradnici, sa obilnom pomoći vojske, da obraduju i zasijavaju sa ječmom i zobi. Zemlje, koje nemaju svoga vlasnika, rade se o trošku carsko i kraljevske vojne uprave. Take zemlje, koje nemaju vlasnika, iznosi u beogradskoj okolini oko 800 jutara. Do sada je carsko i kraljevski vojni generalni gouvernement utrošio na kupovinu sjemena za povrće preko 40.000 kruna, što je djelom podijeljeno zemljoradnicima, koji su oskudijevali u sjemenu, a dijelom primio u svoju režu.

Svečanost odlikovanja.

Šest oružnika i jedan pučko ustaški narednik, sada na službi pri carsko i kraljevskom vojnom redarstvu u Beogradu, bili su nekoliko mjeseci na raznim bojištima u borbama, zbog čega ih je Njegovo Veličanstvo za pokazanu hrabrost odlikovalo srebrnim krtom s krunom na vrpcu kolajne za hrabrost, odnosno sa srebrnom kolajnom za hrabrost. Radi predaje ovih odlikovanja priredilo je predsjedništvo redarstva svečanost odlikovanja. Sva slobodna momčad redarstvenom predsjedništvu podčinjenih oružničkih, husarskih, pučko ustaških i biciklističkih odjeljenja, sa svojim časnicima sudjelovali su u uzvišenju patriotskoj svečanosti na vježbalištu malog Kalimegdana. Zapovjednik carsko i kraljevskog vojnog redarstva, podpučovník Crevato, držao je postrojenim četama jezgrovit govor, prozhet čisto vojničkim duhom, koji se završio sa trokatrnim uzvikom „Hurra“ našem uzvišenom vrhovnom ratnom zapovjedniku, poslije čega je izvršio svečano odlikovanje podčasnika. Sa uobičajenim defilovanjem završila se ova lijepa vojnička svečanost.

Električni tramvaj.

Kada je rat otpočeo, radilo se djelimično na prepravci mreže za električni tramvaj. Ali ove prepravke još ni iz daleka nisu bile dovršene. I ovdje je bio prvi zadatak carsko i kraljevskog građevinskog odjeljenja ne samo da popravi tramvajsku prugu, koja je bombardovanjem oštećena, nego i da završi pregradnju i popravke, koje su Srbi bili počeli. Osim toga su namješteno i nove pruge, koje vode raznim bolnicama. Zbog svega toga namještena je nova pruga na 2500 metara. Naročito je rdjavo stajalo sa sprovodnom strujom za tramvaje. Tu je imalo da se namjesti 4420 metara nove žice, a i da se popravi već namještena sprovodna žica u dužini od 1530 metara. Od 1. februara dozvoljena je vožnja na električnim tramvajima i civilnim licima. Sada se prosječno vozi

tramvajem po 8000 lica dnevno. Osim toga se 30 do 40 kola upotrebljavaju za prenos raznog materijala.

Prilog azilu staraca.

Iz prihoda ovdašnjeg c. i kr. redarstvenog ribolovstva po molbi upraviteljice ovoga gospoje Annie Franz priloženo je Sirotinom i staračkom azilu u Beogradu 300 kruna.

Život na pošti.

Od kako je dopušten poštanski saobraćaj i privatnim licima, na pošti se osjeća živost. Poštanski je ured uvijek pun građana, koji ili hitaju da putem pisama dodju u vezu za svojom porodicom ili žele da razgranaju svoje trgovačke veze, žene i sestre da pošalju izvještaje muževima i braći.

Osudjen razbojnik.

Carsko i kraljevsko okružno zapovjedništvo u Čačku osudilo je na teški i poostreni zatvor od 6 godina stanovnika ove zemlje, Dragosavu Čendića iz Guberovaca, zbog zločina sudjelovanja pri razbojništvu koje se je desilo u decembru 1915. god. Zločinac je bio vođa jedne razbojničke družine. Naoružan puškom pomagao je drugovima, što je čuvao stražu na mjestu zločina, dok su ovi opljačkali guberovačku opštinu u kojoj je bilo 702 dinara u novcu osim drugih stvari. Ova presuda je izvršena 2. marta 1916. godine.

Saopštenja o nestalima.

42. S. Demajorović, trgovac iz Beograda, sada u Lausanne, javlja svim porodicama i prijateljima, da su zdravi i živi: Bogdan Torodorović iz Adžibegovca; Jordan Tasić iz Vranje, Lazar Demajorović iz Obrenovca, Stojan Šajković, iz Niša, Milovan Gajić, iz Račevaca, Milije Marković iz Lazarevca, Milan J. Tanić iz Beograda, Svoimir Stojanović iz Beograda; Slavko Stanković iz Beograda, Premović Gvogar iz Beograda, Jovan Selić iz Beograda, Gyor je Ristić iz Beograda, Filipović poštanski činovnik iz Beograda, Moreno Koen, iz Beograda, Sokolović policijski pisar iz Beograda, Mošo Melamed iz Beograda, Jakov Alfandari iz Beograda, Bora Ilić iz Kragujevca, Panta Jovanović iz Skoplja, Ljubomir Dimitrijević iz Branjica, Jovan Radojčić iz Resnika, Dimitrije Jovanović iz Ostružnice, Vasa Jovanović iz Jagodine, Nikola Kostić iz Kaludjerice, Danilo J. Gerić iz Užica.

43. Zlata A. Ruben nalazi se zdrava kod svog ujaka Mike u Lausanne. Tko znađe štogod o njezinim roditeljima, neka javi.

44. Avram S. Barukić, spediter iz Beograda, zdrav je Lausanne. Tko zna što o njegovoj porodici neka javi.

45. Josif Manojlović, mjenjač iz Beograda, javlja da je živ i zdrav u Lausanne, pa da mu se familija javi.

53. Katica Obradović, gostioničarka u Krupnju, pita gdje su Viktorija Mitrović s djecom i Zorka Torodorović, koja ju je pratila. Zadnji put su se zadržavale u Velešu.

54. Austro-ugarski Crveni Krst isvjestava, da u listi zarobljenika nema res. kapetana Dragoljuba Bukvića, od 10. puka.

56. Salomon Alkalay iz Beograda, javlja svom sinu Izaku u Švajcarskoj, da su kod kuće svi zdravo i rade u njegovoj radnji.

57. Joseph M. Cohen iz Beograda, interniran u Katzenau bei Linz, baraka br. 48., pita gdje mu je mati i sestre.

59. Velimir Popović (od firme Tođor Popović i Sin) u Nišu, sada u Zenevi, Hotel Strassburg, pita kako mati i sestre Jela i Dora i da li je dućan otvoren.

64. Dragutin Jevtić iz Kragujevca, pita gosp. Lazu Anastasijevića u Zürichu jel živ i zdrav Boško.

65. Ivko Stojšić, učitelj u Valjevu, obavještava gosp. Milana Marinkovića u Zenevi, Hotel Strassburg, da je u Valjevu sve dobro, da su mu mati, žena i djeca zdravo. Pita gdje su Stojšić, Gjerić i Prickelmayer iz Valjeva.

66. Živko Barlovac, rentier iz Beograda, traži se. Nalazi se po svoj prilici u Švajcarskoj. Vidosava Ilić iz Beograda

Razne vijesti.

Velika molba, da se zabrani izvoz oružja. Republikanski je senator Kenyon Jowa predao senatu molbu, u kojoj traži da se zabrani izvoz oružja. Ova molba, dovela je do sljedeće scene: Ogromna molba, koja je imala 1,038,697 potpisa, a koje je prikupljala „Organisation of American Women for Sticht Neutrality“ prenesena je u velikim tovarnim kolima od Baltimora za Washington. Prije otvaranja sjednice, su sftužitelji senata 21 veliku kotaricu složili pred predsjednikovim sjedištem, u svakoj je bilo po 1000 tuba spojenih gajtanom, narodne boje; ovdje su one ostale do kraja sjednice, i bile su nijemi, ali ipak jasni tumači želje američkih žena, iz svih staleža. Ova molba, odvijena, dostigla bi dužinu od 15 (engl.) milja.

Izmjena talijanskih imena mjesta u Arbaniji. Javljaju se iz stana ratne štampe: Mnoga geografska imena u Arbaniji, koja su talijanskog porijekla, biti će u budućje zamijenjena arbanaskim narodnim imenima. Da bi se postepeno sviklo na nova imena, biće od sada zavedeno prelazno stanje na taj način, što će se upotrebljavati arbanaska imena napisana na njemački, uz koja

Osudjeni pljačkaši.

Presudom su vojnog suda etapnog zapovjedništva broj 8 od 28. februara ov. god. nadjeni su krivi srpski državljani Ivan Gjosov, Jovan Dimić, Dina Nikolov i Dina Markov, svi iz Krivopolja, za izvršeno djelo krađe oduzimanjem stvari koje su dobro savezničke vojske i osudjeni: Ivan Gjosov, Jovan Dimić i Dina Nikolov, jer su pri tome nosili bugarsku uniformu i oružje, na smrt, Dina Markov na 10 godina teške tamnice. Presuda je izvršena.

Plata varalicama.

Osudom suda carsko i kraljevskog zapovjedništva mosne brane u Beogradu osudjen je nadničar Djoko Doklić iz Novog Sada u Ugarskoj, star 62 godine, zbog zločina prevare. Naime, on se je izdao za vlasnika drvare jedne ovdašnje firme i prodao drva jednom zvaničniku ovdašnje rezervne bolnice za 4410 kruna, čime je označena firma pretrpjela štetu u označenoj visini. Zločinac je osudjen na teški i poostreni zatvor od 8 godina. Dalje su istim sudom osudjeni beogradski stanovnici Božidar Gjurčić i Ana Blunar također zbog zločina prevare, jer su na 13. januara ove godine u Rajkovicu u lukavoj namjeri izmamili od dvije žene iznos od 800 dinara, i novac za sebe upotrijebili, na osamnaest-mjesečni poostreni zatvor.

Narodna privreda.

Rudarstvo u Bosni-Hercegovini.

Bosansko-Hercegovačka zemaljska vlada baš sada je objavila iscrpan izvještaj rudarstva i rudarskih livnica u Bosni-Hercegovini u 1914. godini, koji ovdje u izvadku iznosimo:

I. Dozvole za rudokope.

Dozvola je za istraživanje izdato 9, izbrisane 7, na kraju godine ostaše 9 (+2). Zaštitnih polja dozvoljeno je 387, izbrisanih 496, na kraju godine ostaše 17.031 (-109); od toga je pripalo na Bosnu 14.905, na Hercegovinu 1126. Broj privatnih istraživanja iznosio je 139 (-9). Zaštitnih polja paro je na zemaljski erar 15.268. (-83.78%), na privatne 2763 (-16.22%).

Polja za kopanje. Izdata su dva polja za kopanje uglja. Svekolika izdata površina iznosila je na kraju 1914. godine 19.308.1 hektara (+300); od ovih je pripalo na gvozdeno rude 2329.5 hektara, na uglaj 14.597.1 hektara i na ostale minerale 2381.5 hektara. Broj je privatnih rudnika iznosio 21 (kao i u prošloj godini). Na erar je dalo 15.227.3 hektara, a na privatne 4080.8 hektara.

II. Proizvodnja rudarstva i rudarskih livnica.

a) Proizvodnja rudarstva.	
	1914. prema 1913.
Gvozdeno rude	1.788.301 p. 413.013 p.
Sumpornih zrna	44.594 " 32.420 "
Manganske rude	41.200 " 5.800 "
Hrom rude	2.110 " 940 "
Mrkog uglja	8.068.310 " 404.495 "
Solnog taloga	1.577.248 hl. 317.248 hl

b) Proizvodnja za livnicu.	
	1914. prema 1913.
Olova, koje sadrži srebra	438 p. 82 p.
Sirova gvozdje	440.780 " 95.090 "
Roba za livenje	48.474 " 15.694 "
Martingost	285.203 " 51.359 "
Oblog gvozdja	227.793 " 38.007 "
So za varenje	257.289 " 15.532 "

Usljed u drugom polugodištu nastupljenih ratnih događaja koji su privatni saobraćaj na bosanskim željeznicama dovele skoro do obustave, rudarstvo kao i proizvodnja za livnice podbacilo je prema prošloj godini. Samo se povisila proizvodnja olova i soli.

III. Vrijednost proizvoda rudarskih i livničkih.

a) Proizvodnja rude:	
	1914. prema 1913. Vrijednost po jedinici
Gvozdeno rude K.	1.148.447 — 276.935 K. 0.64
Sumpornih zrna	57.972 — 42.146 " 1.30
Manganske rude	112.885 — 15.115 " 2.74
Hrom rude	16.880 — 7.120 " 8.00
Mrkog uglja	5.150.491 — 1.479 " 0.63
Solnog taloga	153.204 — 42.031 " 0.97

b) Proizvodnja za livnice.	
	Vrijednost po jedinici
Olova	K. 29.840 + 1.360 K
Sirova gvozdja	3.380.474 — 665.346 " 68.10
Robe za livenje	1.120.248 — 310.752 " 7.67
Gvozdja za obloženje	3.847.424 — 671.176 " 23.10
Solnog taloga	2.855.912 + 172.412 " 11.10

Ukupno K. 11.233.898 — 1.473.502

Kad se oduzme vrijednost strovine K. 2.682.100 — 584.400

Ostaje čista vrijednost za livnice K. 8.551.798 — 926.102

Dodati vrijednost rudarstva K. 6.639.879 — 384.826

Ukupna vrijednost montane proizvodnje K. 15.191.677 — 1.309.928

Ukupna vrijednost proizvodnje po tome je podbacila sa K. 1.309.928 ili 7.9 %.

IV. Zaposleno osoblje.

Broj u zemlji zaposlenog rudarskog i livničkog činovništva zajedno sa nadzornim računskim i pisarskim osobljem i ljekarima iznosi 103, između kojih je 46 sa univerzitetom spremom. Rudarskih je i livničkih nadzornika bilo 118, od kojih su 68 svršili rudarsku školu ili su položili propisani ispit za nadzornike. Rudarskih je i livničkih radnika bilo upotrebljeno:

	1914 prema 1913
Pri rudokopu mineral. uglja	2659 " 10
Pri rudokopu kamenog gvozdje	514 " 154
Transporta	3173 " 164
Kod ostalih rudokopa	274 " 60
Kod željeznih livnica	1151 " 392
Kod solnih bunara	257 " 25
Kod ostalih radova i ugljenih rudarstva	1179 " 143
Svega	6034 " 734

Nesreće se dogodile: a) kod rudokopa 15 smrtnih 39 teških b) kod livnice 1 " 12 " Svega 16 " 51 " prema prošloj godini + 9 " 20 "

Tako pripada na 1000 rudarskih i livničkih radnika 3. 29 (+ 2.01) smrtnih i 10.5 (- 2.5) teških ozljeda. Od smrtnih događaja se 12 pri ugljenim rudokopima, 3 gvozdjenim rudokopima i sve u oknu, a 1 pri livenju. 5 slučajeva desile se pri eksplozijama, 4 zbog proloma, 4 na skelarinu, 2 padanjem predmeta i 1 stroputavanjem.

Od 51 teško pozledjenih polučili su svoju sposobnost za rad, 11 su kao nesposobni nagradjeni, 5 je ostalo još pod lekarskim liječenjem.

Lahik ozleda desilo se 670, prema prošloj godini sa 88 više.

(Nastaviće se).

Nema privrednog rata poslije rata.

Važne izjave Asquitha, London, 16. marta.

Prilikom pretresa budžeta u donjem domu 9. marta predložio je Robertson (liberal), da se izbrišu 100 funti, da bi od

vlađe dobio uvjerenja o jednom pitanju, koje je u cijeloj zemlji izazvalo veliko uznemirenje. Vlada će uskoro učestvovati u finansijskoj konferenciji sa saveznicima. Govori predsjednika trgovinskog nadležstva i sekretara blagajnice izazivaju brigu da će se u britanskom finansijskom sistemu uvesti privremene izmjene. Jednovermeno da postoji jedna propaganda, da se njemačka trgovina poslije rata bojkotuje. Takav bi plan imao svrhu, da Njemačka nebi bila u stanju Belgiji platiti oštetu. Bila bi vrlo opasna politika da se prema britanskim kolonijama saveznici trgovinsko-politički pretpostave, i nastupilo bi vrlo nepouzdanu, opasno političko stanje, kad bi se saveznici prema neutralima predstavili. To bi Engleskoj nanijelo najveće štete u trenutku, kada bi sloboda izvoza i svjetsko takmičenje na stranim trgovima za Englesku bilo od najvećeg značaja. Narod ima prava, da dobije uvjerenja o tome, da se pri pregovorima u Parisu neće ništa dogoditi, što bi Englesku primoralo na ozbiljnu promjenu u finansijskom sistemu, bez prethodnog iscrpnog pretresa pitanja u donjem domu.

Holt (liberal) je rekao, da je to jedna odvratna ideja, da poslije rata nastane carinski rat, jer tada se u opšte nebi mogao postići dobar mir. Trajan mir mora postati na osnovi, da se Njemačkoj oprosti pošto svoje zločine opet popravi. Mir mora Njemačkoj dati častan položaj među narodima.

Ministar predsjednik Asquith je izjavio, da hoće prostim i jasnim izrazima da iskaže, da strahovanja, koja su predgovornici iznijeli neće u budućnosti postojati i da predstavnici vlade u Parisu neće ništa učiniti ni reći, što bit trgovinsku politiku vlade ili donjeg doma moglo sputati. Poziv saveznika, a naročito Francuske, nije se mogao odbiti, ali vlada ne namjerava ništa više nego samo na izmjenu mišljenja, i zastupnici vlade vrateće se iz Parisa bez ikakvih obaveza odnosno izvjesnih opredjeljenih mjera, koje će se svakako u skorom vremenu preduzeti. Nema uzroka strahovanju, da će vlada privremeno u ovom stanu vezati zemlju za mjere, o kojima bi trebalo najbrižljivije razmisliti, i o kojima Engleska mora pitati ne samo svoje saveznike nego i svoje kolonije, a koje bi mogle imati značajne ishode, a više možda i ogromne posljedice.

Otvaranje beogradske filijale bečkog bankarskog saveza. Juče je otvorila jedna od najznačajnijih austrijskih velikih banaka — bečki bankarski savez — podružnicu u Beogradu. Već od više godina ova banka upravlja svoje pogledne na istok, i ima u Carigradu, kao i u Smirni filijale, dalje se grana i u Bugarskoj i Rumuniji. Vodenje beogradske filijale povjerenje je dosadašnjem prokuristi bečke centrale Julius Chittisu, za njegovog je zamjenika imenovan gospodin Alfred Baruch. Ovdašnja filijala stoji u tjesnoj vezi sa hrvatskom filijalom bankarskog saveza u Zagrebu, na čijem je čelu direktor Hugo Weinberger, koji je na ekonomskom pdliju u Hrvatskoj stekao glasa, a poznat je i kao dobar poznavalac srpskih prilika.

Burzovni izvještaji.

Berlinska bersa.

Berlin, 16. marta.

Tendencija je i danas bila čvrsta, no poslovanje je bilo prilično tiho. Samo se pojedine vrednote pokazivao se je veći interes.

Budimpeštanska berza

(Posebni brzojav „Beogradskih Novina“)

K. B. Budimpešta 16. marta.

Raspoloženje je današnje berze bilo čvrsto. U međunarodnim vrednotama međutim radi pomanjkanja telefonskog spoja s Berzom nije bilo prometa. Lokalne vrednosti rastle su u tečaju. Tendencija do kraja čvrsta.

Naša pošta.

Čitaocima. Obraćamo pažnju našim čitaocima, da se nećemo osvrtnati na anonimne pošiljke, a na anonimna pitanja nećemo odgovoriti.

Djela za upoznavanje naroda. U izdanju Eugen Diederich-a u Jeni pojavile su se u posljednje vrijeme male knjižice, koje proučavaju karakter slovenskih naroda u mowarhiji i na Balkanu. Hrvate i Slovence je prikazao zastupnik na carevinskom vijeću profesor dr Ivan Krek u Lubljani, i pisar i čuvar zagrebačkog muzeja Andrija Milčimović. Ukrajinca u njihovoj pjesmi opisao je ukrajinski pisac Alexander Barvinskyj u Lavovu, dok je Karl Nötzel našao pravilo za „slovensku narodnu družbu“. Dalje veske o Bugarima, Srbima, Poljacima i Česima spremaju se.

Pretplatnik. Obratite se na privredni odsjek vojnog generalnog vovnerementa, koji će vam na ovo pitanje dati obavještenja.

Ratna dužnost. Austro-ugarska banka isplaćuje zlatan novac u naznačenoj vrijednosti na banknotama. Onaj, koji ovaj novac protura sa većom vrijednošću, nego što je ovdje naznačeno, čini prestup prema zakonu, i kazni će se zatvorom, koji se ne može zamijeniti novčanom kaznom.

Oglašujte u „Beogradskim Novinama“.

Ljekarska pomoć.
Za kožne i venerične bolesti
 prima dame od 5—6 sati u veče, gospodu od 6—7 u veče Mutapova ul. 17.
 67-1 Dr. M. Cermanović.

Kupovine i prodaje.
 Traži se da se kupi **Jedan konj** najviše 3 godine star, zdrav zajedno sa amovima. Dalje jedna upotrijebljiva, laka **kola (Steyerwagen)** na federima, sa ili bez gume na točkovima, kao i jedna **špediterska kola** ponude pod „J. T. 371“ administraciji ovog lista. c371-2

Dva para muškog odijela dobro očuvanog prodaju se u Birčaninovo ul. 17. upitati Sofiju Živanović. c338-2

Pekmna od Slijava dobrog i slatkog prodaje se i na manje povoljnom cenom Janjićevo sokače 13 palilula. c 360-2

Traži se jedan fiaker da se kupi. Ponude Vorstand-u. Militär-Verpfl.-Magazin-a, Bitoljska ul. 21. a 78-2

ZUBNI LJEKAR
Ljubica Stanojevićeva vrši pregled od 11—12 sati prije podne, a liječenje preko cijelog dana.
 Stan: Sv. Savska ul. 1 — preko puta Hotel „Slavije“. c 245

Zubni i očni ljekar i operator **med. Dr. J. Stanković** ordinira od 9—5 sati. Beograd, Kapetan Mišina 3. 213 —1

Tko ima na prodaju **fotografski aparat** 18x24, neka se javi uredništvu ovog lista pod „Aparat 261“. c310-2

Na prodaju odmah salon, spavaća soba i namještena kuhinja u Prote Mateje ul. 36. Upitati u Makedonskoj ul. 16 (Kožarska radnja). c181-2

Namještenja.
Tražim!
 Intelligentnog trg. pomoćnika, koji govori njemački, srbski i nešto mađarski za trafik. Prijaviti se Knez Mihajlova ul. 10. Trafika. a56-3

Gospođa
 petogodišnji bankarski činovnik, sa znanjem njemačkog jezika, radi na pisaoj mašini, traži mjesto za skromnu nagradu. Ponude slati administraciji ovog lista pod „Gospođa 263“. c367-3

Gospojica
 sa potpunim znanjem njemačkog i srpskog jezika, lepim rukopisom i dvogodišnjom praksom, vična pisanju na pisaoj mašini, traži odgovarajuće namještenje. Ista daje i časove iz njemačkog jezika. Upitati od 10-12 časova pre podne kod Mihailovićeve u Bosanskoj ulici br. 13. c346-3

Pomoćnik
 ili stariji pripravnik potreban je apoteci u Rači Kragujevačka. — Uslovi su povoljni. — Stupiti može odmah. Apoteka Bulić, Rača Kragujevačka. c81-3

Stanovi.
Kavana „Stalač“ izdajem od 15. marta.
Vinograd sa baštom štalu i stan dajem po sporazumu na rad. Sima M. Lazarević, trg. Kr. Milana 120. c349-4

Razno.
Jova Wassiljević mašinista iz Negotine, umoljava gradjanstvo varoši Negotina, majku i sestru koje se nalaze u Brzoj Palanci, da izvjeste njegovu ženu Nataliju i šurnjaju Danicu da se on nalazi kod svog tasta u Beogradu. Stvari neka sklone na sigurno mjesto i odmah dođu u Beograd. c368-5

Milenku Radojeviću, za gospoju Soju Ivanjica. Obišao sam sva imanja; gde ste vi stanovali, stanuju Jevreji kod bakalnice. Broj 39 Skender-Begova malo oštećen crep, treba prekriti. Stvari je sklonila jedna gospođa. Gliša Stanić. c370-5

Gospoju Komarčić, Kragujevac. Javi mi poštom može li doći sama. Budislava. c336-5

Medecinaru **Dobrivoju Maksimoviću** Kriegsgefangener Podgorica (Montenegro) Serbisches Krankenhaus. Kartu od 21. januara primio sam — druge ne. Mi smo svi zdravi i nalazimo se ovdje. Ja radim u Epidemie—Spital-u. Javi se češće. Dr. Maksimović. c369-5

Agnici Marković, Vrnjačka-Banja. Milan je zdrav u Nici, poslao je pare, imaš dvije sobe na raspoloženje — možeš doći. Pavlović. c372-5

Milica Laze Jovanovića stigla je u Beograd, Babovići i Vasiljevići su zdravi. Stanuje Krunska ul. br. 25. c337-5.

Kosari Kujundžić, kod Slavka Milenkovića mlina. Leskova c. Dodji odmah u Smederevo, majka je opasno bolesna. Otac Tasa Smiljković. Smederevo. c335-5.

Dojkinja zdrava, nudi se odmah za kakvo malo dijete. Obratiti se administraciji ovog lista pod „Dojkinja 262“. c339-5

Ana Kolarovska dipl. babica izvještava poštovane gospođe, da je prispjela u Beograd i da stanuje u Dositijevoj ul. br. 33. c309-5

Predavanje.
Domaća učiteljica i vaspitačica, inteligentnija učienica višeg zagrada gimnazije, traži kao takva mjesto u kakvoj otmenoj kući za skromnu nagradu. Obratiti se administraciji ovog lista pod „Vaspitačica 357“. c 357-7

Rodjena Njemica, savršena učiteljica, koja je mnogo godina bila u Francuskoj, daje časove njemačkog, francuskog jezika i klavira. Zeleni Venac 13 (Parterre). c332-7.

Nestali.
 Molim svakoga, tko bi znao šta znao o momu mužu

Mihailu Dimitrijeviću sekretaru ministarstva finansije, da me o tome odmah izvjesti U isto vrijeme mu javljam da sam sa djecom zdrava. Mara Dimitrijevićka, Prote Mateje ul. 62. c345-6

Molim svakoga koji zna gdje se nalazi moj muž **Petar Gačić, arhitekta** iz Beograda i da li je zdrav i živ. Traži ga žena Leposava sa djecom Jovanom i Dragonom, Kaiser Wilhelm str. 110 Kragujevac. a70-6

Traži se **Blagoje Siler** pekar iz Beograda. Isti je od srpskih vlasti kao interniran odveden dalje od Skoplja. Tko je u stanju dati ma kakva obavještenja o njemu, molim se, da se obrati njegovome ocu, Gjušina ul. br. 12. c314-6

Ovim izvještavamo poštovane mušterije da je **fabrika šešira RADOMIRA JOKIĆA** na Smederevskom gjermu otvorena i da ima na stovarištu gotovih slavnih šešira. c366

OBUČARSKA RADNJA MILOŠA SAVIĆA Kolarčeva ul. br. 10
 Otvorena je ima gotovih OBUČA prima L 359 opravke i porudžbine.

GRAND HOTEL
 PRVOKLASNA RESTAURACIJA I KAVANA
 73
otvoren je

Civilna predstava u c. i kr. Kinopozorištu (pregjašnji „Koloseum“).
 Petak, 17. marta 1916.
Program:
 1.) Film Novine (savremeno).
 2.) Kod Pueblo Indianaca (Nov. Meksiko) (prirodno).
 3.) SMRTNA BURA (drama u 3 čina).
 4.) Moric i maskirani strijelac (šaljivo).
 5.) Karolin se svijetli! (komično).
 Početak predstave u 3 i u 5 sati poslije podne. Blagajna je otvorena na 3/4 sata pred početak predstave.
 Pridržava se pravo promjene programa.
 Djeca ispod 14 godine bez pratnje starijih ne mogu prisustvovati predstavi.

Beogradske Novine
 izlaziti će od sada **SVAKODNEVNO**
 Izlaze dnevno u jutro, ponedjeljkom poslije podne.
 „Beogradske Novine“ donose najnovije ratne vijesti i izvještaje.
 „Beogradske Novine“ donose sve zvanične objave.
 „Beogradske Novine“ izvještavaju o svim važnim događajima tu i inozemstva sa osobitim obzirom na srpske zemlje.
 Ponajveća pažnja obraća se gospodarskim prilikama u zemlji.
 Veliko proširenje lista osobito će onima koristiti, koji u njemu oglašuju.

SVAKI BROJ „BEOGRADSKIH NOVINA“

prodavati će se u Beogradu i u krajevima posjednutim od c. i kr. četa po cijeni od	6 hel.
u Hrvatskoj, Slavoniji, Bosni, Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od	8 „
u ostalim zemljama austro-ugarske monarhije po cijeni od	12 „

Mjesečna pretplata staje:

za Beograd i posjednute krajeve	K 1.50
za Hrvatsku, Slavoniju, Dalmaciju, Bosnu i Hercegovinu.	K 2.40
za ostale zemlje austro-ugarske monarhije	K 3.—
za Njemačku.	M 3.—

OGLASI PO TARIFI
MALI OGLASI
 do 5 redi 1 K za traženje namještenja 50 hel.
 Oglasi i pretplate primaju se u administraciji „BEOGRADSKIH NOVINA“, Čubrina ul. br. 3.
 SVE DOPISE VALJA UPUĆIVATI NA
„BEOGRADSKE NOVINE“
 ETAPPENPOSTAMT, BELGRAD.

Obracam pažnju štovanoj publici, da sam u Kralj-Milanovoj ulici br. 70 otvorio **prvoklasnu DELIKATESNU I KOLONIJALNU RADNJU** zajedno sa jednom restauracijom. Svako poslije podne koncertira jedna kapela prvog reda. Savjesna posluga. Cijene solidne. Za mnogobrojne posjete molim
 74 **Josip Löwy.**

Firma St. Sasson Zemun
 gospodska ul. 19. preporučuje svoje bogato stovarište Ansichtskarte, Feldpostkarte, hartija i nirnberške robe. Cijene su vrlo niske.

500 hvati bukovich cjepanica i oblika dobavno u jeseni ove godine
 PRODAJE
POSAVSKA ŠTEDIONICA
 S I S A K. 61

Rodjake, prijatelje i poznanike izvještavam, da je naš mili i dobri: suprug, brat, ujak i t. d. **† Kosta Č. Todorović** privatije iz Beograda preminuo 28. februara prošle godine, po novom, u Bol-dogazony u Ugarskoj, gde se nalazio od 1. Decembra 1914. godine, a prema zvaničnom izvešču, koje smo nedavno dobili. 15. marta 1915. god. Beograd. Duboko ožalošćeni: Supruga: Tomanija; Brat: Mihailo policijski činovnik u penziji; Sestre: Jelena i Zorka i ostala rodbina. c364.

Tužnim sreem javljam mojim srodnicima i prijateljima, da ću mojim dobrim i nikad neprežaljenom mužu i ocu
Dr. Jovanu Nikolajeviću sanitetskom kapetanu
 davati godišnji pomen u subotu 18. marta (5. marta) u 10 časova prije podne u Sabornoj Crkvi.
 Supruga **Sofija Nikolajević** sa djecom.
 g.

CENTRALA: BEČ
FILIALE:
 Aussiga, E., Bielitz-Biala, Bodenbach, Bozen, Brün, Budapest, Budweis, Czernowitz, Drohobycz, Friedek-Mistek, Graz, Innsbruck, Jägerndorf, Karlsbad, Klagenfurt, Krakau, Lemberg, Mähr-Ostirau, Marienbad, Meran, Österr-Nowosielitca, Pardubitz, Pilsen, Prag, Proßnitz, Przemysl, Salzburg, Stanislaw, Tl. Pöiten, Tarnopol, Tarnow, Teplitz, Teschen, Tetschen, Villach, Wr.-Neustadt, Zagreb und Zwittau.
FILIALE U INOZEMSTVU:
 Carigrad i Smyrna.
DIONIČKA GLAVNICA 150 MILIJUNA.
REZERVE 49 MILIONA KRUNA.

Ekspozitura Wiener Bank Vereina
 otpočela je 15. marta svoj rad u Beogradu i zanima se svim transakcijama, koje spadaju u bankarsku struku.
RUPUJE I PRODAJE VALUTE I DEVIZE. VRŠI TRGOVAČKE POSLOVE SA ROBOM SVAKE VRSTE
 Vrši isplate u monarhiji kao i u državama s kojima je u savezu isto tako u neutralnim državama, pod najpovoljnijim uslovima.
PRIMA ULOŠKE NA ŠTEDNJU.
Beograd, Kneza-Mihajla ulica br. 38.